

Vergelijking Luzerne en Gras-klover in het biologisch bedrijfssysteem op zuidoostelijk zand

Vlinderbloemige in het biologisch systeem

Inpassing in de rotatie:

- 1e jaar: zaai na de oogst van aardappel in augustus
- 2e jaar: oogst van 3 à 4 snedes
- 3e jaar: oogst van 1 snede in het voorjaar vervolgens inwerken eind mei/begin juni en planten volgteelt prei

Functies in de rotatie:

- Stikstofvanggewas na aardappel
- Extra stikstof in het systeem brengen voor de volgteelten door luchtstikstofbinding

Vraag

Welke vlinderbloemige is het meest geschikt: Luzerne of Gras-klover? Beoordeling op:

- Risico op vermeerdering probleemaaltjes
- Effecten op het volggewas
- Droge stofproductie
- Aanslag bij zaai in augustus

Deelonderzoek in Nutriënten Waterproof

- Strokenvergelijking Luzerne en Gras-klover
 - aanleg augustus 2005, inwerken mei 2007
 - aanleg augustus 2007, inwerken mei 2009
- Effect van beide op de volgteelt prei (in 2007).
- Effect eerder inwerken van Luzerne (braakperiode) op afname *Meloidogyne hapla*.
 - drie inwerkmomenten Luzerne: 14, 8 en 3 weken vóór het planten van de volgteelt prei

Resultaten gewasvergelijking

Vermeerdering probleemaaltjes

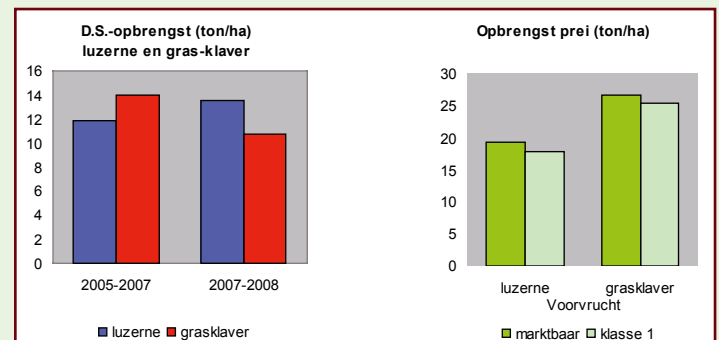
- Zware tot zeer zware besmetting met *M. hapla* in 2007 na luzerne en gras-klover.
- Matige tot zware besmetting met trichodoride-aaltjes na luzerne in alle jaren, na gras-klover alleen in 2009.

Effecten op de volgteelt prei in 2007

- De gewasgroei en opbrengst van prei waren na gras-klover beter dan na luzerne.
- De slechtere preigroei na luzerne kwam waarschijnlijk grotendeels door de hogere Trichodoride-besmetting na luzerne en niet door de *M. hapla*-besmetting.
- Na infrezen gaven de stoppel- en wortelresten van luzerne meer hinder bij het planten van het volggewas.

Droge stofproductie

- De droge stofproductie was in 2005-2007 het hoogst bij gras-klover en in 2007-2008 bij luzerne.

Aanslag bij zaai in augustus

- Beide gewassen zijn geschikt voor zaai in augustus.
- Bij beide gewassen is het 1^e jaar geen snede geoogst in herfst door te sterke veronkruiding of te geringe gewasontwikkeling bij late zaai (eind augustus - begin september).

Effect van eerder inwerken luzerne op afname *M. hapla* en opbrengst

- 3 en 8 weken braak gaven kleine afname van *M. hapla*.
- 14 weken braak gaf sterke afname van *M. hapla*.
- Nog geen harde conclusies mogelijk

Voorlopige conclusie: Gras-klover lijkt het meest geschikt in het biologisch systeem op Vredepeel.

Willem van Geel, Janjo de Haan, Johnny Visser & Harry Verstegen

Contactpersoon: Janjo de Haan

Praktijkonderzoek Plant & Omgeving - Wageningen UR
Postbus 430, 8200 AK Lelystad
T 0320 29 11 11 - F 0320 230 479
janjo.dehaan@wur.nl - www.ppo.wur.nl